

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla XVI. Decet concessum à principe beneficium esse mansurum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

REGVLA XVI.

Decet concessum à principe beneficium esse mansurum.

I. **D**esumitur ex c. *Sicui. 36 de praebend. in 6. c. 1. de privil. eo. c. Si super gratiâ 9. de off. deleg. eod.*

Beneficium à privilegio aliqui se distinguunt. Beneficium est, quando Princeps, de suo, secundum vel præter jus commune aliquid concedit, ut si feudum tribuat, vel domum aliquam propriam donet. Privilegium autem est contra jus commune, cum Princeps se lege non obstante, liberare v. g. aliquem vectigalibus declarat. Quod ut verum sit, hoc loco non interest, sed pro eodem accipitur Beneficium, & privilegium. Nec satis liquet, an in verbo *dicere*, arguti à lateat, quasi specialiter positum sit loco *debet*, quæ vox necessitatem indicat. Nam si beneficium semel concessum absq; rationabili causa mutare Princeps, aut tollere non potest, licebit dicere, quod obligatus sit, & debeat immotum relinquere, quod semel gratiosè largitus est, de quo postea.

1. Sentus igitur est. Beneficium, vel privilegium semel, & legitimè concessum de se perpetuum est, nec absque gravi & necessaria causa tolli debet, quia ut *Baldus ait Consil. 326. l. 1. principibus maximè convenit illud Psalm. 61. v. 12. semel locutus est Deus. & illud Pilati. Ioan. 19. v. 22. Quod scripsi, scripsi: & Principem non decet plures, sed unum calamum, & unam linguam habere, utque sint immobiles, quasi lapis angularis, aut polus in cælo. Gail. l. 2. c. 55. Neque audiendi sunt, qui Prin-*

cipi permittunt interdum fraude, & mendacio uti, quamvis raro, & quasi medicamento, ut cum nonnullis *Ioan. Mariana l. 2. de institut. Regis. c. 10. loquitur. imò cuilibet viro bono enitendum summopere est, ut reliquis virtutibus accumularet fidem, & constantiam in dictis, & promissis suis, turpe ac probrosum existimans argui de dubia, vel sublesta fide. Quomodo autem, & in quibus casibus possint mutare, vel tollere concessum beneficium non levis controversia est.*

Enumerantur autem sequentes 1. si in ipsa concessione fuerit error, deceptio, aut simulatio, ita ut causa, vel fundamentum sit infirmum.

2. Si causa finalis, aut tempus esset: ut si pro ætate impubere datum fuerit.

3. Si status rerum vel omninò vel notabiliter immutatus sit.

4. Si ex concessione enorme damnum sentiat concedens.

5. Si in præjudicium Principis superioris tendat: qui propterea reclamare præsumitur.

6. Si subditus abutatur. c. *dilecti. c. ut privilegia. de Privileg. Suar. de leg. l. 8. c. 29. & seqq. Silv. Armilla. Zerola. V. Privilegiâ. Vallensis l. 5. tit. 33. §. 1. Comit. l. 1. q. 107. Laym. l. 1. tr. 4. c. 22. Rosella. Buenas. reg. 73. Roder. to. 1. q. 8. Regin. l. 13. c. 22. q. 6. Marian. l. 3. de inst. reg. c. 13. Scipio Amvatus l. 2. cod. Lipsi. 2. civil. doctrina. c. 14. Barb. in c. si gratiosè. de rescript. in 6.*

III. Ex

III. Ex dictis (pro amplianda Regula) sequitur 1. quamvis nova aliqua, & opposita lex feratur, non tolli per eam beneficium, aut privilegium concessum. *Sily. n. 10. V. Privilegium. Suar. de leg. l. 8. c. 39.* Intellige, nisi expressè dicatur per eam derogari privilegio.

2. Nec consuetudinem contrariam obesse. Non enim ad consuetudinem, privilegium, sed consuetudo generalis ad speciale privilegium trahi debet. *Bald. au l. cum clericis. C. de Episc. & clericis. Barb. in c. Ex parte. de iure patron. Suar. de leg. l. 8. c. 7. n. 11. Laym. l. 1 r. 4. c. 23. n. 27.*

3. Non obstare, si privilegium, vel beneficium absenti, vel ignoranti fuerit concessum, modò ratum habuerit. *c. Si tibi absenti. de prebend. in 6. Gloss. in c. Ex parte. de concess. prebenda in 6. V. vim. & ibi Cardin.*

4. Si beneficium Principis prohibitorium sit, ne quidem spontanea renuntiatione cessare aut tolli. *Garzia de beneficiis Part. 5. c. 4.* quæ ejusmodi beneficia vim legis habent, quæ non solet admittere renuntiationem. Quocirca clericus privilegio suo, ne coram laico iudice sistatur, non potest renuntiare. *c. Diligenti. de foro compet. Covar. in c. Quamvis pactum. part. 2. n. 9. Barb. in c. Si diligenti. de fo. comp.*

IV. Obj. 1. Si beneficium Principis perpetuum esse debet, præscriptione non poterit unquam tolli, quod omninò falsum. Præscribitur enim contra Ecclesiam quoque, *c. ad audient. de præscr.*

R. Præscriptionis ea vis, & firmitas est à jure propter utilitatem publicam concessa, ut nihil illi, præjudicent particulæ istæ, *Semper perpetuò, nunquam, & sim.* quæ subintelligi præsumitur, quantum alia leges permittunt. Igitur præscriptio non minùs Principum beneficia, quàm alia jura extinguit. *V. tit. 26. l. 2. Decretalium. de præscriptionib. & quæ dixi in Summ. Part. 2. tit. 4. §. 5.*

Obj. 2. Sententia judicis contra privilegium valet, ac consequenter tollit. *c. Inter. de sen. & re iud. & c. Suborta cod.*

R. In c. inter pars conderanata non exhibuit, nec opposuit privilegium suum: quod indicant verba illa, *de privilegiis Apostolicis in secundis literis nihil dicebatur.* Videbatur igitur jure suo cessisse: & secuta est damnatio. In c. Suborta dicitur, si Innocentii privilegium Alexandro fuit in iudicio representatum, & ipse sententiam tulit contra illud, reprobasse intelligitur. Vnde apparet non defuisse privilegio vim, & robor contra iudicium, & cassationem, nisi fortior supervenisset.

Obj. 3. Etiam ea, quæ pietatis, vel necessitatis intuitu semel concessa sunt, Pontifex vel in totum, vel ex parte commutare potest, *c. posteaquam 25. quæst. 2.*

R. Id fieri posse, rationis æquitate servata, ut ibidem additur. quod verè intelligentiæ præsentis Regulæ nequam adversatur. *Layman iusta defensio in q. 2. præambula. §. Dicendum itaque primo Tamburin. tom. 1. disp. 16. q. 12.*